

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

1 28 מרץ 2023

2

לפני:

כב' השופטת שרון שביט כפתורי
נציגת ציבור עובדים הגב' אסתר קופרברג
נציגת ציבור מעסיקים הגב' גילי לזרי

התובעת

ע"י ב"ב עו"ד אסף נוי

הנתבעת

מגדל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"ב עו"ד עינת טויק

3

4

פסק דין

5

6 עניינה של תביעה זו בטענות התובעת כי היא זכאית לתשלום תגמולי ביטוח, מכוח
7 פוליסת ביטוח חיים, הכוללת אובדן כושר עבודה, אשר הופקה ביום 24.7.2016.
8 לטענת הנתבעת, בעת שהתובעת הצטרפה לביטוח, כאמור, היא הפרה את חובת הגילוי
9 הקבועה בחוק, בכך שלא גילתה את מצבה הרפואי לאשורו, ואשר היה בו כדי להביא
10 לדחיית קבלתה לביטוח.
11 כבר בתחילת הדברים נציין כי מצאנו לנכון לקבל את תביעתה של התובעת, בהתאם
12 לנימוקים המפורטים במסגרת פסק דין זה, בהרחבה.

13

מבוא – העובדות הנדרשות לצורך הכרעה והמחלוקות בין הצדדים

14

- 15 1. התובעת, מתורגמנית למספר שפות, הועסקה על ידי "גן האוצר", והחל מיום
16 21.12.15.
- 17 2. בהתאם להוראות צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק, כחצי שנה לאחר
18 תחילת עבודתה בגן האוצר, בוטחה התובעת בביטוח פנסיוני אצל הנתבעת,
19 הכולל רכיב של חסכון פנסיוני ורכיב ביטוחי. בהתאם לכך, החל מחודש יוני
20 2016, הפריש המעסיק כספים, לצורך ביטוח התובעת אצל הנתבעת, כאמור.
21 3. במסגרת הצהרת הבראות נשאלה התובעת, והצהירה, בין היתר, כך:
- 22

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ח 16192-02-21

- 1 - "האם ב- 5 השנים האחרונות אושפזת ו/או עברת ניתוח ו/או האם יעצו לך
2 לעבור ניתוח?"
- 3 - "האם ב- 5 השנים האחרונות עברת בדיקה רפואית אבחנתית ו/או פולשנית
4 ו/או בדיקת הדמיה ונמצא בה ממצא שהצריך בירור /מעקב רפואי? אם כן
5 צרף את תוצאות הבדיק/ות ופרט".
- 6 - "האם במהלך חיך אובחנו מומים /הפרעות באחד או יותר מהאיברים ו/או
7 המערכות הבאים ו/או חלית באחת מהמחלות הבאות?...? ובין היתר –
8 "...מערכת הראייה –לרבות ליקוי ראייה מעל מסי 7, הפרדות רשתית,
9 גלאוקומה (לחץ תוך עיני), קטרקט, אוביאטיס, קרטוקונוס".
- 10 4. התובעת השיבה בשלילה לשאלות אלו.
- 11 5. התובעת סובלת מטרשת נפוצה ועל כך אין מחלוקת. מחלה זו, מצוינת באופן
12 מפורט במסגרת המסמכים הרפואיים שהוצגו לבית הדין, לראשונה, בחודש
13 9/2016.
- 14 6. טענת הנתבעת היא כי התובעת לא ציינה במסגרת הצהרת הבריאות את מצבה
15 הרפואי לאשורו ולא גילתה את המידע הרפואי המלא, כפי המפורט, בהתאם
16 למסמכים הרפואיים שהוצגו בפנינו, כמפורט בסעיפים שלהלן.
- 17 7. בחודש 4/2011 התובעת אושפזה בבית חולים איכילוב, בעקבת טשטוש ראייה
18 וכאבים בעין ימין. התובעת טופלה בסטרואידים ובוצעו בדיקות שונות, בהן
19 CT. התובעת אובחנה כסובלת מדלקת בעצב הראייה, והופנתה לביצוע MRI
20 מוח.¹
- 21 8. ביום 26.4.2011 רשם רופא המשפחה כך: **"מומלץ לבצע MRI ... לשלילת**
22 **נגעים דמיליניזציה"**. התובעת לא ביצעה את הבדיקה. התובעת לא פנתה
23 בתלונה דומה, לפחות כפי שעולה מן המסמכים הרפואיים, וזאת עד לחודש
24 7/2014.
- 25 9. ביום 20.7.2014 התלוננה התובעת על ירידה בראייה בעין שמאל. ביום 22.7.2014
26 נבדקה התובעת על ידי רופאת עיניים, והתלוננה על כאב בראש ובעין שמאל
27 לרבות טשטוש בראייה. התובעת הופנתה לחדר מיון, לאור חשד שעלה כי
28 התובעת סובלת מדלקת בעצב הראייה. בהתאם לכך, ביום 23.7.2014, התובעת

¹ עמ' 28 – 21 לראויות הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ח 16192-02-21

- 1 הגיעה לחדר מיון בבית החולים איכילוב, אך סירבה להתאשפז במחלקה
2 פנימית, וחתמה על סירוב כמתחייב על פי נהלי בית החולים.²
3 10. עוד באותו הלילה, ביום 23.7.2014, פנה התובעת למיון בית חולים לניאדו,
4 הקרוב לביתה ואובחנה עם דלקת בעצב הראייה. בהתאם לרישום חדר המיון,
5 התובעת הניקה באותה עת ולדבריה, ישנם עוד שני ילדים קטנים בבית ולכן
6 סירבה לאשפוז. בהתאם להנחיות בית הדין הונחתה התובעת להיות תחת
7 מעקב של נוירואופטמולוג.³
8 11. ביום 24.7.2014, פנתה התובעת לד"ר דהן, נוירולוג, עם אותה תלונה של
9 טשטוש בראייה וכאבים בעין שמאל, החל מיום 18.7.2014, כאמור. במסגרת
10 בדיקה זו צויין כך:

רש"א מפקח: ד"ר רסן ארנסט
סוכת המיון: 24 יחידות
הרופא לא דיוע על מחלת נדירות כרונית. ב-14.04.2011 אישורה מבית חולים
איכילוב עקב RT.OPTIC NEURITIS. אז קיבלה טיפול סטרואידים תוך זרימה,
סמוך לזרימה ב-8.04.2014. תופה. בעת בדיקה ב-4 שבועות.
מ-18.07.2014 טשטוש ראייה וכאבים בטווח בעין וסטטוס. נבדקה בחדר מיון
בית חולים איכילוב - תשד ל-LT.OPTIC NEURITIS. הוסל על סיסל
בסטרואידים תוך זרימה - החלה לא תסבחה להתעשר.

יורם משלם: 5 ביקור רחל
מסמך הבדיקה: בהנחה מלוא. ששתפת פעולה. עוצים קרואים תקינים. ללא סימנים וירולוגים
מקדיים ב-LONG TRACTS. רמתר שילי. הליכה תקינה.
פונדוס - גולש דיוקת חדים.

אבחנות:
• OPTIC NEURITIS 1: R.Optic Neuritis (2011)

תאריך	מספר	מספר
99999	99999	99999
LABOR	LABOR	LABOR
LABOR	LABOR	LABOR

נומליין והחלוקה
1. טיפול ב-SOLUMEDROL תוך זרימה במסגרת אישורה או אישורה יום.
2. מעקב של ויטולרי (לדור הריון בשלב מוגד).
3. MRI של המוח.
4. ביקורת עם חשבתה MRI.

- 11
12 12. מן הרישום עולה כי התובעת, הניקה באותה עת, ואף היתה בהריון בן מספר
13 שבועות.
14 13. ביום 13.4.2015, קצת יותר מ-8 חודשים לאחר הביקור אצל ד"ר דגן, פנתה
15 תובעת לרופא המשפחה, כאשר במסגרת בדיקה זו צויין כי התובעת נשלחה
16 לבדיקת MRI שלא בוצעה.
17

² עמי 38 - 42 לראיות הנתבעת.

³ עמי 43 - 44 לראיות הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ח 16192-02-21

13/04/2015 12:12:48

ביקור משפחה/ילדים

גיל: 25.5 מספר ביקור: 00015574633

שם רופא: ד"ר שחר ארנון תחום הטיפול: משפחה

סיבת הפניה:

בן 25

מתרגמת ברקע CLEFT PALATE תוקן בילדות
ברקע OPTIC NEURITIS מימן אושפז ב-2011 ואופלה בסטרואידים
ילדה לפני כחודש קיסרי
במנז ההריון 7/2014 הרגישה שוב לא טוב משמאל הפעם הייתה במימן הומלצה
לסטרואידים ולא רצתה בשל ההריון
נשלחה ל-MRI שטרם ביצעה - קיבלה נעת העתק הפניה לבצוע נתארך משדיות את
הפניה
מפיקה
ללא אלרגיות ידועות לתרופות
אין סיפור מחלות אוטואימוניות
משפחה: אמא CA קולון בגיל 40
לא רוצה לעשות קולונסקופיה בשל הפחד
(2) כאבי גרון היה חום שחלף לא מצוננת ללא שיעול
ילדים עם MRI

גורם משלם: 1 ביקור רגיל

ממצאי הבדיקה: גרון אמל אין בלוטות ראוות נקיות

דיון ואבחנה מבדלת: ביקורת רופא נשים

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
14. מרישום זה עולה כי התובעת לא לקחה את הסטרואידים עקב ההריון.
15. עד לחודש אוגוסט 2016, אין תיעוד רפואי נוסף, בתלונה לטשטוש ראייה ו/או
כאבים בראש או בעיניים ו/או כל תלונה רפואית מהותית אחרת.
16. ביום 8.8.2016 פנתה התובעת לרופא המשפחה, אשר סיכם את סיבת הפנייה
כך.

שם: ד"ר דגן

רופא מפנה: ד"ר שחר ארנון

סיבת הפניה: בן 26, ימנית.

ברקע לא ידוע על מחלות גופניות כרוניות. ב-14.04.2011 אושפז בבית חולים
איכילוב עקב RT.OPTIC NEURITIS. אז קיבלה טיפול בסטרואידים תוך נוריד.
לאחר 3 הריונות (2012, 2014, 2015).
ב-24.07.2014 ביקרה במרפאתי כאשר מ-18.07.2014 סבלה טשטוש ראייה
וכאבים באיזר בעין השמאלית. נבדקה בחדר מיון בית חולים איכילוב - הועלה חשד
ל-LT.OPTIC NEURITIS, הומלץ על טיפול בסטרואידים תוך נוריד - הוחלטה לא
היסכימה להתעשש ולקבל את הטיפול. אז הופנתה ל-MRI של המוח - לא עברה
את הבדיקה. מאז לסירוגין הרגשת טשטוש בעין הימנית.
מהודש מאי 2016 לסירוגין הרגשת נימול בגפה העליונה הימנית.

גורם משלם: 1 ביקור רגיל

ממצאי הבדיקה: בהכרה מלאה. משתפת פעולה. עצבים קרנאליים תקינים. JAW-JERK לא ער.
ללא סימנים מירולוגיים מוקדניים ב-LONG TRACTS. לא TREMNER. לא
בביוסק. רומברג שלילי. הליכה תקינה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

17. בחוות דעת מיום 21.9.2016, הופיעה לראשונה בתיקה הרפואי של התובעת,¹
- 2 אבחנה של טרשת נפוצה.⁴
18. התובעת פנתה בעקבות האבחון לנתבעת, בבקשה לקבלת תגמולים ביטוח
- 4 בהתאם לפוליסת. במכתב הדחיה של הנתבעת מיום 5.2.2020, פירטה, בין
- 5 היתר, כך:⁵

18934280

בהמשך טיפולם בתביעת מרשתת שבגדל הרטו מתכבדים להודיעך כדלקמן:

1. מבדיקת התיקים הרפואיים החלקיים על שם מרשתת שיש בידם בשלב זה, עולה כי טרם עריכת הפוליסה שבגדלן היא על פי הרישומים אובחנה מרשתת עם מחלת טרשת נפוצה על פי בדיקת הדמיה בתוש 7.2014, סבלה בין היתר, מבעיות ראייה (OPTIC NEURITIS), אושפזה במחלקה הנוירולוגית, הופנתה מספר פעמים לביצוע בדיקת MRI, סבלה משטוש ראייה וכאבים באיזור עין שמאל. חשה תחושת מימול בפנה העליונה הימנית, סמוך לעשיית הביטוח והפנתה שוב לבדיקת MRI.

2. בהצהרת הבריאות עליה חתמה מרשתת בתאריך 21.6.2016 ואשר על בסיסה גערה פוליסת הביטוח שבגדלן, היא לא הצהירה למרות מספר שאלות מפורשות שנשאלה וזאת בניסיונות הקבועות בסעיף 7 (ג) לחוק חוקה הביטוח התשמ"א 1981.

3. מדובר בהפרת חובת הגילוי הקבועה בסעיף 6 לחוק חוקה הביטוח התשמ"א – 1981, ועל כן חברתנו פטורה מתשלום תגמולי הביטוח, וזאת בהתאם לסעיף 7 לחוק חוקה הביטוח התשמ"א 1981.

4. אי לכך הגנו מבטלים את חוקה הביטוח על כל נספחיו וזאת בהתאם להוראות סעיפים 6 ו-7 לחוק חוקה הביטוח התשמ"א 1981, בגין הפרת חובת הגילוי.

מגדל

5. מבלי לפגוע באמור לעיל מצוין כי לו הייתה חברת מוידעו למצבו הרפואי האמיתי של מרשתת בעת עשיית הביטוח, לא הייתה מתקבלת לביטוח אובדן כושר עבודה בחברתנו ואף בכל חברת ביטוח סבירה אחרת, גם לא בתשלום דגמי ביטוח מרובים. להלן תנאי החיתום:

פוליסה 18934280:

- **מגדלור לחיים 2013 (ביטוח למקרה מוות)** -- עם תוספת רפואית 100% (הגדלת הפרמיה החודשית)
- **מגדל להכנסה (אובדן כושר עבודה)** -- דחיה מקבלה לביטוח.

6. לאור כל האמור לעיל, אם מבטלים את חכיסוי הביטוחי לאובדן כושר עבודה בפוליסה 18934280, ובהתאם לכך, תבוצע השבה של הפרמיה אשר שולמה על ידי מרשתת (ככל ששולמה) מיום 03.11.2019 ואילך.

7. נוכח נימוקיה אלו אם דוחים את התביעה לתשלום תגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה, זאת מבלי שידרשנו לתת עמדתנו באשר לתביעה לגופו של עניין.

¹ עמ' 53, 52 לראיות הנתבעת.

⁵ עמ' 59 לראיות הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב**פ"ה 21-02-16192**

1

2 19. לאור האמור לעיל, מאחר שבמסגרת מכתב הדחייה, בסעיף 7, נדחתה תביעתה
3 של התובעת לתשלום תגמולי ביטוח, לאור הפרת חובת הגילוי, כאשר עניינה
4 של התובעת כלל לא נבחן לגופו של עניין, השאלה שעלינו להכריע בה במסגרת
5 פסק דין זה, היא - האם בדין דחתה הנתבעת את תביעת התובעת לקבלת
6 תגמולים וביטלה את הפוליסה של התובעת, בטענה כי התובעת הפרה את חובת
7 הגילוי, אם לאו.

8

9

הלך הדיון

10

11 20. ביום 9.1.2022 התקיים דיון ההוכחות, במהלכו נחקרו מטעם התובעת,
12 התובעת בעצמה ומטעם הנתבעת, מר יהודה גרופמן, שנתן חוות דעת חיתומית.
13 בסוף החקירה הודיע הנתבעת כי היא מבקשת להגיש ראיות הזמה. הנתבעת
14 נדרשה להגיש את הבקשה באופן מסודר, על מנת לאפשר לתובעת להגיב, לאור
15 מועד העלאת הטענה.

16 21. ביום 23.1.2022, בסמוך לאחר הדיון, הגישה הנתבעת בקשה למתן היתר
17 להגשת ראיות נוספות, במסגרתה טענה, בין היתר, כי במהלך דיון ההוכחות
18 טענה התובעת, לראשונה, כי אף אחד מארבעת הרופאים שטיפלו בה, לא נתן
19 לה הסבר באשר לסיבה בגינה היא הופנתה לביצוע בדיקת MRI, וכי בנסיבות
20 אלו, כפי שאף טענה הנתבעת בתום דיון הוכחות, היא מבקשת להביא לעדות
21 את הרופאים אשר טיפלו בתובעת.

22 22. בהחלטת בית הדין מיום 21.6.2022, נדחתה בקשת הנתבעת. יוער בעניין זה,
23 כי נימוקי בית הדין פורטו בהרחבה בהחלטתו, ולא כפי טענת הנתבעת במסגרת
24 סעיף 48 לסיכומיה.

25 23. הנתבעת הגישה בקשת ראיות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה, אשר נמחקה
26 בהסכמה בהמלצת בית הדין הארצי. בעניין זה נוסף, למען חסר ספק, כי
27 במסגרת פסק דין זה, לא נדרשנו לטענות הנתבעת המפורטות בסעיף 52
28 לסיכומיה, שעה שאין כל אזכור לדברים אלו בפרוטוקול הדיון מבית הדין
29 הארצי לעבודה.

30

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 21-02-16192

דיון והכרעה

24. לאחר עיון בטענות הצדדים, המסמכים אשר הוגשו במסגרת ההליך כמו גם לאור הוראות הדין וההלכה הפסוקה בכל הנוגע לחובת גילוי, הגענו לכדי מסקנה כי יש לקבל את תביעתה של התובעת. נפרט את מסקנתנו להלן.

המסגרת הנורמטיבית

25. הוראות חוק חוזה ביטוח, קובעות לעניינינו, כדלהלן:

"חובת גילוי

6. (א) הציג המבוטח למבוטח לפני כריתת החוזה, אם בטופס של הצעת ביטוח ואם בדרך אחרת שבכתב, שאלה בענין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבוטח סביר לכרות את החוזה בכלל או לכרותו בתנאים שבו (להלן – ענין מהותי), על המבוטח להשיב עליה בכתב תשובה מלאה וכנה.

(ב) שאלה גורפת הכורכת ענינים שונים, ללא אבחנה ביניהם, אינה מחייבת תשובה כאמור אלא אם היתה סבירה בעת כריתת החוזה.

(ג) הסתרה בכוונת מרמה מצד המבוטח של ענין שהוא ידע כי הוא ענין מהותי, דינה כדין מתן תשובה שאינה מלאה וכנה.

תוצאות של אי-גילוי

7. (א) ניתנה לשאלה בענין מהותי תשובה שלא היתה מלאה וכנה, רשאי המבוטח, תוך שלושים ימים מהיום שנודע לו על כך וכל עוד לא קרה מקרה הביטוח, לבטל את החוזה בהודעה בכתב למבוטח.

(ב) ביטל המבוטח את החוזה מכוח סעיף זה, זכאי המבוטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר הביטול, בניכוי הוצאות המבוטח, זולת אם פעל המבוטח בכוונת מרמה.

(ג) קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, אין המבוטח חייב אלא בתגמולי ביטוח מופחתים בשיעור יחסי, שהוא כיחס שבין דמי הביטוח שהיו משתלמים במקובל אצלו לפי המצב לאמיתו לבין דמי הביטוח המוסכמים, והוא פטור כליל בכל אחת מאלה:

(1) התשובה ניתנה בכוונת מרמה;

(2) מבוטח סביר לא היה מתקשר באותו חזור, אף בדמי ביטוח מרובים יותר, אילו ידע את המצב לאמיתו; במקרה זה זכאי המבוטח להחזר דמי הביטוח ששילם בעד התקופה שלאחר קרות מקרה הביטוח, בניכוי הוצאות המבוטח.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

26. במסגרת עא (ת"א) 114-02-22, אי אי ג'י ישראל נ' ורד עמוס (פורסם בגבו), בחן את בית המשפט את ההלכה הפסוקה בכל הנוגע לסעיף 6 לחוק חוזה ביטוח, וכך קבע: "... על פי הפסיקה הנוהגת סעיף 6(א) לחוק אינו דורש מצב נפשי מסוים של המבוטח והאחרון עשוי להפר את החובה הקבועה בסעיף זה אף אם פעל בתום לב. עם זאת, 'התגבשות העילה הקבועה בסעיף... מחייבת במרבית המקרים, ידיעה במועד של המבוטח על אודות העובדות שבסוד מצג השווא' (אליאס, כרך א' עמ' 372-371 סעיף 9.23) ומשכך די לו למבטח, לדידי, להוכיח כי המבוטח מסר תשובות שאינן אמת, שעה שהעובדות לאשורן ידועות לו. הדרישה כי אותן תשובות שאינן אמת תהיינה ב"ענין מהותי" מופנית כלפי המבטח ועליו הנטל להוכיח שאכן כאלה הן (ככל שהמענה הכוזב יהיה ביחס לשאלה אשר לא יעלה בידי המבטח להוכיח כי היא שאלה ב"ענין מהותי", אזי לא יחשב המבוטח כמי שהפר את חובת הגילוי – ראו: אליאס, כרך א' עמ' 361 סעיף 9.13), אך אין היא נוגעת למבוטח משמצב תודעתו בעניין זה אינו מעלה ואינו מוריד, במובחן ממצב בו נטענת כלפיו הסתרה ב'כוונת מרמה', שאז נבחן היסוד הנפשי על כל היבטיו ומודעותו להיות המידע שהוסתר ב"ענין מהותי", בכלל זה, כמפורש בהוראת סעיף 6(ג) לחוק.
- יפים בעניין זה קביעותיו של בית המשפט העליון ב-ע"א 855/86 מוריה נ' איסחרוב, פ"ד מב(2) 201 (1988) – ממצאו של בית המשפט קמא, כי המשיב ידע על מחלת הלב שלו, די בו לצורך סעיף 6(א) שאינו דורש אלמנט נפשי מיוחד (להבדיל מהדרישה ל"כוונת מרמה" שבסעיף 6(ג)). ... התשובה הכוזבת ניתנה לשאלה בענין מהותי. חברת ביטוח סבירה לא הייתה מתקשרת באותו ביטוח, אילו ידעה את המצב לאמיתו ... לאור הוראות סעיף 7(ג)(2), הייתה המבטחת פטורה כליל בשל אי הגילוי לפי סעיף 6(א).
- ... התחנה הבאה ניצבת בהוראת סעיף 7 לחוק הקובעת את התרופות העומדות למבטח מקום שחובת הגילוי הופרה, כאשר בענייננו רלוונטית הוראת סעיף 7(ג) לחוק שעניינה בתוצאות הפרת חובת הגילוי מקום שמקרה הביטוח ארע לפני שהתבטל חוזה הביטוח, כשברקע הוראת סעיף 8 לחוק, בה נקבע 'מנגנון הנטרול' לקודמתה - "שליחת התרופות". למקרא שתי ההוראות נקל להבחין ולקבוע כי בהינתן 'כוונת מרמה' עומדת למבטח תרופה בדמות "פטור כליל" מתשלום תגמולי הביטוח ועל כן ראשון לכל יש להכריע בשאלה שהוצבה בליבת המחלוקת לפנינו - האם הוכח שהתשובות שהשיב המנוח שאינן אמת ניתנו "בכוונת מרמה" ...
- על פי הספרות והפסיקה הנוהגת "כוונת מרמה" מחייבת הוכחתו של 'מצב נפשי' הכולל שני רכיבים: האחד - "חזות התוצאה של הטעיית המבטח", השני - "חפץ בתוצאה זו". "אין די במודעות גרידא לתוצאה. על המבוטח לחפץ בתוצאה זו. ... ביסוד כוונת המרמה מונח הרצון להשיג כיסוי ביטוחי" (אליאס, כרך א' עמ' 405 סעיף 9.74). "מדובר ביסוד סובייקטיבי במהותו", "נטוע בשלב הטרם-חוזי, אך פניו אל השלב החוזי מתוך דצון, כוונה ונכונות לעקוף מהמורות העומדות להערכת המבוטח בדרכו בשלב הטרם-חוזי. במילים אחרות, נדרש כי פעולתו של המבוטח תנבע מתוך כוונה להסתיר עניין מהותי, וזאת

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- 1 תבוא מתוך הנחה או סברה של המבוטח כי אם לא יעשה כן לא יכרות עמו המבוטח חוזה
2 ביטוח.
3 ... בבסיסה של כוונת המרמה ניצב המניע השלילי של המבוטח להשיג את הכיסוי הביטוחי
4 על אף "נתוניו" האמיתיים, שלהערכתו היו עלולים להכשיל את כריתת ההסכם או לשנות
5 את תוכנו שינוי ניכר" (ע"א 1064/03 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' עיזבון המנוחה דחל שחר
6 פיאמנטה ז"ל, פ"ד ס(4) 375, 398).
7ככלל, ניתן להניח כי מבוטח פועל בכוונת מרמה אם הוא מודע למהותיות המידע" אך
8 "אינו מוסרו למבוטח", לרבות בדרך של מתן מענה כוזב. "אם אין המבוטח מודע למהותיות
9 המידע אין לייחס לו כוונת מרמה" (אליאס, כרך א' עמ' 407 סעיף 9.77), כאשר "ברי כי
10 מסקנה בדבר מודעותו של המבוטח למהותיות המידע ניתן להסיק בקלות יתרה מקום
11 שהמבוטח הציג שאלות למבוטח, אם בכתב, אם בעל פה ואם בדרך אחרת המשמיעה כי הוא
12 חפץ במידע שבידי המבוטח הנוגע לביטוח, ... שאלות המבוטח בנושא זה מצביעות על העניין
13 המיוחד, החיוני והמהותי שיש לו במידע לצורך עריכת חוזה הביטוח. במצב שכזה מתפוגג
14 במידה רבה הערפל שבו שרוי המבוטח כאשר לנושאים המהותיים למבוטח ומקשה עליו
15 לטמון את ראשו בחול ולהימנע ממסירת מלוא המידע שברשותו" (ראו : פיאמנטה עמ' 399).
16

מהכלל אל הפרט

חובת הגילוי הבסיסית

- 19 27. לאור המפורט לעיל בהרחבה, נבקש לבחון ראשית האם התובעת הפרה את
20 חובת הגילוי הבסיסית. נפנה אם כן, לבחון את המענה שנתנה התובעת,
21 במסגרת הצהרת הבריאות, בהתאם למפורט בסעיף 20 לסיכומי הנתבעת, כמו
22 גם במסגרת חוות דעתו של מר יהודה גרופמן מטעם הנתבעת, אליה צורפה
23 הצהרת הבריאות של התובעת כנספח.
24 28. הצהרת הבריאות של התובעת, נחתמה ביום 21.6.2016, בפני סוכן הביטוח, מר
25 זאביר אילון. לאור חשיבות הדברים נבקש להביא לא רק את נוסח השאלות
26 אלא את האופן בו נדרשה התובעת להשיב לשאלות, במסגרת הצהרת הבריאות,
27 נשוא תביעה זו, כדלהלן:
28 במסגרת פרק ב' לשאלון:

6	האם ב-5 השנים האחרונות אנשית ולא עברה ניתוח ואם האם יצאת לעבר ניתוח? (3)	☐	☐	☒	☐
7	האם ב-5 השנים האחרונות עברת בדיקה רפואית אבחנתית ואם תלשית ואם בדיקת הדמיה ונמצא בה ממצא שהצריך בירור/מעקב רפואי אם כן ציפי את תוצאות הבדיקה/בדיקות אלו.	☐	☐	☒	☐

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 21-02-16192

במסגרת פרק ג' לשאלון

האם במהלך חיך אובחנו מומים/ הפרעות באחד או יותר מהאיברים ו/או המערכות הבאים ו/או תלית באחת המוחלות הבאות:

☒	☐	קרע, קטקט, אבאיט, קרטקוס.
☒	☐	ערכת הראיה (11): לרבות לקי ראייה מעל מס' 7, הפרדות בשתי, גלאומה (לחץ תור עין), קטקט, אבאיט, קרטקוס.

29. בכל הנוגע לאשפוז בחודש 4/2011, אין מחלוקת במועד זה התובעת אושפזה

בביה"ח איכילוב, בגין טשטוש בראייה וכאבים בעין ימין. התובעת טופלה בסטרואידים, ביצעה CT מח וניקור מותני, וכן הופנתה ל- MRI. במסגרת הצהרת הבריאות נדרשה התובעת להצהיר לעניין ה- 5 שנים האחרונות, ואין חולק גם על כך.

30. האשפוז בשנת 2011, היה בחודש אפריל, כך שחלפו חמש שנים וחודשיים ממועד זה, בעת החתימה על הצהרת הבריאות. אין בידינו לקבל את טענות הנתבעת בענין זה ולפיהן חמש שנים וחודשיים זהים לחמש שנים, כפי המפורט בטופס ההצהרה ולפיכך היתה חובה על התובעת לדווח על אישפוז זה.

31. מועד קובע, כזה או אחר, תמיד עורך אבחנה טכנית/ עובדתית/משפטית ברורה, בין היום שלפניו כמו גם היום שלאחריו. טענה דומה יכולה היתה להישמע גם לגבי תקופה של שלושה חודשים עובר למועד החתימה על הצהרת הבריאות ו/או כל זמן אחר שנראה היה לנתבעת שהוא קרוב ל- 5 שנים. אם כך הוא, מה המשמעות לבקשה לדווח אודות אירועים ב- 5 השנים האחרונות? האם גם במקרים בהם חברת ביטוח נדרשת ליתן זכות ו/או לשלם לאחר מועד פקיעת הביטוח, כאשר חלפו יומיים, או שלושה או חודשיים לאחר המועד המחייב, היא תתנדב לשלם? מי קובע את קו הגבול ומה סביר – חודש? יום? שבוע? לטעמנו, כאשר אנו בוחנים מועד קבוע ו/או תקופה מסויימת, שומה עלינו לבחון את "החריגה" מן המועד שנקבע או טווח שהזמנים שהוגדר, בהתאם לנסיבות וההקשר. יתכן כי אילו היה מדובר, בנסיבות המקרה, בתקופה בת ימים ספורים, ניתן היה לתמוך בטענות הנתבעת לחוסר תום לב מצדה של התובעת. בנסיבות המקרה שלפנינו, לאור התקופה הברורה הנדרשת בהצהרה, בת 5 שנים, משחלפו 5 שנים ממועד האשפוז בשנת 2011, הרי שלא ניתן לקבוע כי התובעת הפרה את חובת הגילוי בעניין זה.

32. בכל הנוגע לביקורים הרפואיים בחודש 7/2014, אין חולק כי התובעת סירבה להתאשפז בביה"ח איכילוב, כמו גם בביה"ח לניאדו, כפי טענת הנתבעת. יחד

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

עם זאת, לטעמנו, עיון בנוסח השאלות בהצהרת הבריאות מעלה, כי התובעת לא הפרה את חובת הגילוי הבסיסית גם באשר למצבה הרפואי בחודש 7/2014, כפי שהעובדות עולות מן המסמכים הרפואיים. התובעת אכן לא אושפזה בעת זו, שעה שגם במסמכים הרפואיים מוזמן אמות, נרשם כי התובעת מניקה כמו גם בהריון. התובעת לא אושפזה ואו עברה ניתוח ואו ייעצו לה לעבור ניתוח. כך גם התובעת, במועד זה, לא עברה בדיקה רפואית אבחנית ואו פולשנית ואו בדיקת הדמייה בה נמצא ממלא שהצריך בירור רפואי. התובעת הופנתה ל-MRI, שאין ספק שלא ביצעה אותו, אך אין התייחסות בשאלון הנתבעת, לשאלה - האם ייעצו לתובעת לערוך בדיקה שלא בוצעה, בדומה להליך של ניתוח.

33. זאת ועוד. עיון במכתב הסיכום של ביה"ד לנידאו מעלה כך:

הבדיקה: מלבד כולל ממצאים דרטיים
בנוסף מומי מומי, קיים סיכוי ל-
קליניקה של סיכויים, לא מומי
קליניקה של סיכויים, לא מומי
בדיקה של סיכויים, לא מומי
בדיקה של סיכויים, לא מומי
בדיקה של סיכויים, לא מומי

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

עמ"4, 44 לראיות הנתבעת.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- 1
2 34. כך גם, עיון בסיכום של ד"ר דגן מיום 24.7.2014,⁷ מעלה כי התובעת נדרשה
3 לאשפוז או לאשפוז יום, לצורך קבלת טיפול לדלקת בעין. בנסיבות אלו, נראה
4 כי על פי נוסח השאלות, התובעת לא הפרה את חובת הגילוי הבסיסית גם בעניין
5 זה.
6 35. אנו סבורות, כי הדברים נכונים גם באשר ל**נוסח השאלות במסגרת פרק ג'**
7 **לשאלון**, לאור כך שבכל הנוגע למומים או ליקויים, לרבות במערכת הראייה,
8 השאלות הינן ספציפיות. למבוטח, בנסיבותינו לתובעת, נתנת האפשרות להשיב
9 כן/לא, מבלי אפשרות לפרט. במסגרת חקירתה נשאלה תובעת בעניין זה, וכך
10 השיבה:⁸
11 "ש. הפרעות בראיה לא היו לך?
12 ת. לא.
13 ש. לפני 16' אף פעם לא סבלת מהפרעות בראיה?
14 ת. לא. היו 2 מקרים של דלקת שטופלו ונגמרו.
15 ש. האם סבלת והתלוננת על הפרעות בראיה לפני כן?
16 ת. לא".
17
18 36. התובעת העידה באופן אמין וכנה, לטעמנו. התובעת הבהירה כי לא היו לה
19 בעיות בעיניים, מלבד האירועים בשנת 2011 ובשנת 2014 וכי לטעמה היו שני
20 מקרים של דלקות שטופלו ונגמרו. דברים אלו עולים מן המסמכים הרפואיים.
21 בנסיבות אלו, אנו סבורות, כי התובעת לא הסתירה מידע רפואי כאשר סימנה
22 "לא", לאור נוסח השאלה כאמור, במועד החתימה על הצהרת הבריאות,
23 בחודש 6/2016.
24
25 עניין מהותי
26 37. גם אם יש בסיס לטענת הנתבעת ולפיה על התובעת היה "להגדיל ראש"
27 ולהוסיף מידע, מעבר למידע הנדרש בטופס השאלון, לטעמנו, הנתבעת לא
28 עמדה בנטל ולא הוכיחה כי מדובר בעניין מהותי.

⁷ עמ' 45 לראיות הנתבעת.

⁸ עמ' 8 לפרוטוקול, ש' 34-36; עמ' 9, ש' 1-3.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- 1 38. התובעת אובחנה בדלקת בעצב הראיית, כאשר הסיבה בשלה ביקשו לאשפז
- 2 אותה בחודש 7/2014, היתה מתן טיפול סטרואידי. אין כל תיעוד במועד זה
- 3 במסמכים הרפואיים השונים, כי יש חשש לטרשת נפוצה ו/או לכל מחלה
- 4 משמעותית אחרת. במסמכים הרפואיים צויין כי הבדיקה נירולוגית היתה
- 5 תקינה. אכן, התובעת הופנתה לבדיקת MRI, אך מעובדה זו לא ניתן ללמוד כי
- 6 קיים חשד כלשהו לטרשת נפוצה ו/או לכל מחלה חמורה אחרת. במסמכים
- 7 הרפואיים, למעשה עד לחוות הדעת מחודש 8/2016, אין כל תיעוד ולפיו קיים
- 8 חשש למחלה מעין זו ו/או כל רישום ולפיו הרופאים ממליצים לתובעת כך או
- 9 אחרת, בעקבות סירובה להתאשפז (בהיותה מניקה ואם לעולל, כפי טענתה)
- 10 ו/או העובדה שטרם ביצעה את בדיקת ה-MRI.
- 11 39. ויודגש- באף אחד מן המסמכים הרפואיים שהוצגו בפנינו, מזמן אמת - הגם
- 12 שקיים תיעוד ברור כי התובעת טרם ביצעה את בדיקת ה-MRI אליה נשלחה,
- 13 כמו גם העובדה שהתובעת לא הסכימה להתאשפז - הרופאים שבדקו את
- 14 התובעת, לרבות רופאי בתי החולים והנירולוג, לא מצאו לנכון לציין את החשש
- 15 הרפואי, ככל שקיים באשר למצבה הרפואי ו/או ההשלכות האפשריות ו/או
- 16 הסכנה לבריאותה העתידית של התובעת.
- 17 40. דהיינו, בעת זו, לא רק שלא ניתן היה לדרוש מהתובעת שיהיה ברשותה מידע
- 18 רפואי מעבר למידע אותו מסרו לה הרופאים אשר טיפלו בה, הרי שגם אם היתה
- 19 מציגה מידע זה, לטעמנו, הנתבעת לא הצליחה לבסס כי טענתה כי לא היתה
- 20 מבטחת את התובעת ו/או כי כל מבטח סביר לא היה מבטח את התובעת.
- 21 41. עיון בחוות הדעת החיתומית כמו גם חקירתו של מר גרופמן מטעם הנתבעת,
- 22 מעלים אף הם כי האבחנה לפיה התובעת סובלת מטרשת נפוצה, כפי הנראה
- 23 עוד מחודש 4/2011, היתה לראשונה בחודש 9/2016 וכי עד למועד זה לא היה
- 24 אזכור של מחלה זו ו/או חשש ממחלה זו ו/או כי מי מהרופאים התריע בפני
- 25 התובעת אודות חשש זה ו/או חשש מהותי אחר.⁹
- 26 "ש. האם יש לך להציג לי ולגיהז מסמך אחד בודד בו יש את המילה טרשת לפני חודש
- 27 9/16?
- 28 ת. יש ב 20.2.17 מכתב של דר' ארנון שחר - שהוא כותב סיבת התביעה מעקב טרשת
- 29 נפוצה.... תאריך הופעת המחלה 04/11....מקריא. מפנה ל 3.4.17 המלל תביעה לקצבת
- 30 נכות.

⁹ עמ' 9 לפרוטוקול הדיון, שי 25-0-30.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- ש. חוזר על השאלה. בזמן אמת יש לך להציג לנו כזה מסמך, לפני 9/16, אתה הקראת משנת 17?
- ת. לא רואה את המילה המדויקת טודת נפוצה".
42. נשוב ונציין כי לטעמנו, סביר להניח כי לפחות אחד מן הרפואים, במסגרת בתי החולים ו/או לכל הפחות הניירולוג, היו מעלים חששות אלו, במזמן אמת, במסגרת המסמכים הרפואיים, בוודאי שעה שהתובעת מסרבת להתאשפז ואינה מבצעת את בדיקת ה-MRI פעם אחר פעם. אילו היה חשש כלשהו, סביר להניח כי היה בא לידי ביטוי ו/או מוצג באופן ברור באותם מסמכים.
43. בנסיבות אלו, שעה שהרישום בתיק הרפואי של התובעת התייחס לדלקת בעצב הראייה, ואף הרופאים לא העלו כל חשש למחלה משמעותית כגון טרשת נפוצה ו/או מחלה משמעותית אחרת, במסגרת המסמכים הרפואיים המפורטים, אין אנו סבורות כי הנתבעת הרימה את הנטל להוכחת טענתה כי מדובר במידע מהותי. לעמדתנו, הנתבעת לא הצליחה להוכיח כי לתובעת היתה חובת גילוי יזומה, כי בהתאם למסמכים הרפואיים, בחודש 6/2016, הנתבעת לא היתה מתקשרת כלל בחוזה הביטוח עם התובעת, וכי מדובר בעניין שיש בו כדי להשפיע על כוונתו של מבטח סביר לכרות את החוזה בכלל.
44. נזכיר כי הנתבעת לא הפחיתה את תגמולי הביטוח – אלא שללה את זכאותה של התובעת מעיקרה, תוך שהיא קובעת במכתב הדחיה כי התביעה לקבלת תגמולי ביטוח נדחית, ולפיכך היא לא נדרשה לבדיקת התביעה לגופה, שם, סעיף 7.
45. יתכן כי בנסיבות אלו, חברת ביטוח סבירה היתה דורשת דמי ביטוח מוגדלים, אך טענה זו לא עלתה בפנינו. כך גם, כאמור, הנתבעת שללה את מלוא תגמולי התובעת. הפירוט במסגרת סעיף 24 לסיכומי הנתבעת, לא עולה מן המסמכים הרפואיים מזמן אמת, ונראה כי לא בכדי, טענות אלו הועלו באופן כללי, מבלי להפנות למסמכים הרפואיים מזמן אמת. בנסיבות אלו, אנו קובעות, כאמור, כי הנתבעת לא הרימה את הנטל ולא הראתה כי מדובר בעניין מהותי.
46. לא נעלמה מעינינו טענת הנתבעת, כי לאור טענות התובעת, במסגרת חקירתה, לפיהן היא לא קיבלה הסבר באשר לבדיקת ה-MRI אליה נשלחה פעם אחר פעם, היא מבקשת לחקור את הרופאים שטיפלו בתובעת - טענתה אשר נדחתה בהחלטתנו מיום 21.6.22 (בעקבותיה הוגש בר"ע כמפורט לעיל). נפרט בעניין זה, במסגרת הפרק הבא, הדן בשאלה האם התובעת פעלה בכוונת מרמה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

כוונת מרמה

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
47. הגם שקבענו כי התובעת לא הפרה את חובת הגילוי, למען שלמות התמונה, נבקש לבחון האם התובעת הפרה את הוראות סעיף 6 (ג), כמו גם הוראות סעיף 7 (ג) ופעלה במתן מענה להצהרת הבריאות, מתוך כוונת מרמה, כפי טענת התובעת.
48. על פי ההלכה הפסוקה, כוונת מרמה מחייבת "מצב נפשי", כאשר ביסוד כוונת המרמה מונחה הרצון להשיג כיסוי ביטוחי, תוך כוונה להסתיר עניין מהותי, מתוך הנחה שאם לא כן לא יכרת חוזה הביטוח. לטעמנו, התובעת לא הניחה תשתית לתמוך בטענתה כי התובעת פעלה מתוך כוונת מרמה, בנסיבות העניין.
49. עדותה של התובעת, היתה אמינה, בכל הנוגע לשאלה מדוע לא פנתה לבצע את בדיקת ה- MRI אליה הופנתה, מספר פעמים, לרבות בשנת 2014. התובעת העידה באופן אמין וקוהרנטי, כי בעת זו היא הניקה והיתה בהריון כי מסיבות אלו לא פנתה לבצע את הבדיקה. עובדות אלו עולות אף מן המסמכים הרפואיים. כך גם התובעת העידה כי בין השנים 2011 – 2014, לא היו לה בעיות נוספות הנוגעות לטשטוש ראייה. המסמכים הרפואיים שהוצגו בפנינו תומכים גם בטענה זו.
50. דברים אלו נכונים גם באשר לתקופה משנת 2014 – 6/2016. עיון בתיקה הרפואי של התובעת מעלה כי התובעת ביקרה במרפאה פעמים ספורות במהלך שנת 2015, בהן עקב כאב גרון ולאחר ניתוח קיסרי שעברה.
51. תלונותיה הראשונות בעניין תחושת נימול בגפיים, עולות בכתב במסגרת ביקור אצל ד"ר דגן ביום 8.8.2016, כדלהלן:

רופא מפנה: ד"ר שחר ארגון

סיבת הפניה: בת 26, ימנית.

ברקע לא ידוע על מחלות גופניות כרוניות. ב-14.04.2011 אושפזה בבית חולים איכילוב עקב RT.OPTIC NEURITIS. אז קיבלה טיפול בסטרואידים תוך ווריד, לאחר 3 הריונות (2012, 2014, 2015).
ב-24.07.2014 ביקרה במרפאתי כאשר מ-18.07.2014 סבלה טשטוש ראייה וכאבים באיזור בעין השמאלית. נבדקה בחדר מיון בית חולים איכילוב - הועלה חשד ל-RT.OPTIC NEURITIS, הומלץ על טיפול בסטרואידים תוך ווריד - החולה לא היסכימה להתעששז ולקבל את הטיפול. אז הופנתה ל-MRI של המוח - לא עברה את הבדיקה. מאז לסירוגין הרגשת טשטוש בעין הימנית.
מחודש מאי 2016 לסירוגין הרגשת נימול בגפה העליונה הימנית.

23

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב**פ"ה 16192-02-21**

52. אין חולק כי בבדיקה מיום 21.9.2016, כמו גם במסמכים הרפואיים המאוחרים למועד זה, הופיעה האבחנה של מחלת הטרשת הנפוצה, כאשר על פי חוות דעת הרופאים המטפלים, מועד "הופעת" המחלה הינו בחודש 4/2011, כאשר נרשם כי המועד של האבחנה הוודאית הינו חודש 7/2014. ואולם, קביעות אלו הינן קביעות, בדיעבד, כאשר בזמן אמת, במסמכים הרפואיים – אין אזכור של טרשת נפוצה ו/או חשד למחלה זו ו/או הנחיה לבצע את בדיקת ה-MRI לאור חשד זה.
53. אין גם חולק, כפי טענת הנתבעת, כי במסגרת הביקור מחודש 8/2016, כמפורט לעיל, נרשם כי התובעת חשה טשטוש בעין הימנית, לסירוגין. בעדותה טענה התובעת כי בעת זו היא הגיעה עם תלונה בנוגע לתחושת הנמול בגפיים ולא עקב טשטוש בראייה. יחד עם זאת, גם אם היה טשטוש בראייה, הרי שהתובעת לא פנתה לקבל ייעוץ רפואי, בדומה לשנים 2011 ו-2014.
54. לאור כל אלו, אין בידינו לקבוע כי התובעת ידעה כי קיים חשש ולפיו היא סובלת מטרשת נפוצה, ופעלה מתוך כוונת מרמה, הסתירה את הטשטוש בראייה, בשונה מפעמים קודמות, כמו את תחושת הנמול (לגביה קיימת אינדיקציה במסמכים הרפואיים, כתלונה של התובעת לפיה החלו בחודש 5/2016, בחודש 8/2016) - הכל מתוך מטרה להיות מבוטחת אצל הנתבעת.
55. הנתבעת מבקשת להניח תזה ולפיה התובעת ידעה כי קיים חשד לטרשת נפוצה בשנת 2011 והתובעת התעלמה מכך ו/או כי לכל הפחות התובעת ידעה כי קיים חשד לטרשת נפוצה בשנת 2014, והתעלמה מכך, הכל מתוך מטרה להיות מבוטחת אצל הנתבעת בשנת 2016. לטעמנו, תזה זו נשללת, כאמור, מן המסמכים הרפואיים כמו גם מעדותה של התובעת.
56. ככל שאנו הופכות במסמכים הרפואיים, מזמן אמת, אין בידינו למצוא כל תיעוד התומך בטענת הנתבעת בעניין זה, לפיה התובעת ידעה כי קיים חשש לטרשת נפוצה ו/או למחלה מהותית אחרת, בסמוך לפני מועד החתימה על הצהרת הבריאות בחודש 6/2016 והסתירה מידע רפואי מהותי, בכוונת זדון, על מנת להיות מבוטחת אצל הנתבעת.
57. ויודגש, באף אחד מן המסמכים הרפואיים השונים, לרבות רופאי בתי החולים, רופאי המשפחה והרופאים המומחים, עד לחודש 9/2016, אין כל חתיחסות לטרשת נפוצה ו/או כל אזהרה באשר להשלכות של אי עריכת בדיקת MRI ו/או

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- 1 התייחסות אחרת למחלה משמעותית. אין ספק כי פעם אחר פעם הופנתה
2 התובעת לבדיקת MRI, כמפורט לעיל, אך הפניות אלו, לא לוו בפירוט בכתב
3 באשר למשמעות הבדיקה ו/או הסכנות שבאי עריכת הבדיקה ו/או חשד כלשהו
4 לטרשת נפוצה ו/או כל מחלה משמעותית אחרת. לא ניתן לצפות מהתובעת,
5 שתחזיק במידע רפואי, נוסף על המידע המפורט במסמכים הרפואיים, תבין את
6 משמעות הסכנות – ותתעלם מאלו – הכל מתוך מטרה להיות מבוטחת אצל
7 הנתבעת.
- 8 58. הנתבעת שמה משקל רב, על טענותיה ולפיהן, לא סביר כי התובעת לא שאלה
9 שאלות אלו את הרופאים, וכי הרופאים נתנו בידה מידע מפורט, כל זאת מבלי
10 להתייחס לכך במסמכים הרפואיים. ויודגש, לטעמנו, בעניין זה, דווקא העובדה
11 שהתובעת סירבה להתאשפז בשנת 2014, שוללת את עמדת הנתבעת. סביר היה
12 להניח כי, לכל הפחות, הרופאים היו מלווים התנהלות זו של התובעת, באזהרה
13 כלשהי, באשר להשלכות סירובה להתאשפז ו/או אי עריכת בדיקת MRI. בכל
14 מקרה, מן המסמכים הרפואיים עולה כי התובעת נדרשה להתאשפז לצורך
15 קבלת טיפול סטרואידי, אותו לא רצתה לקחת, בהיותה מניקה ובהריון.
16 התנהלות זו הינה במתחם הסבירות. אין בהתנהלות זו כדי להוכיח כי התובעת
17 הסתירה מידע רפואי, מתוך כוונת מרמה – והכל מתוך מטרה להיות מבוטחת
18 אצל הנתבעת.
- 19 59. תשובות התובעת בחקירתה, היו ישירות ופשוטות. טענותיה לעניין העובדה כי
20 הניקה והיתה בהריון, בכל הנוגע לביצוע הבדיקות, היו אמיתיות וסבירות. יתרה
21 מכך, לא סביר להניח כי התובעת, אם לשלושה עוללים, לא תבדוק את מצבה
22 הבריאותי ותתעלם ממנו לאורך שנים, הכל מתוך מטרה להיות מבוטחת אצל
23 הנתבעת. בכל מקרה, לטעמנו, הנתבעת לא הצליחה להוכיח כי התובעת פעלה,
24 בנסיבות העניין, בכוונת מרמה.
- 25 60. באשר לטענות הנתבעת, בכל הנוגע לכך "שהופתעה" במסגרת חקירתה של
26 התובעת בכך שלא קיבלה הסבר מן הרופאים באשר לבדיקת ה-MRI שלא
27 ביצעה, פעם אחר פעם – החלטת בית הדין מיום 21.6.22, מדברת בעד עצמה.
28 יחד עם זאת, לאור טענות הנתבעת במסגרת סיכומיה בעניין זה, תוך צמצום
29 קביעות בית הדין, נביא בתמצית את הבסיס להחלטה שלא לזמן את רופאי
30 התובעת לחקירה, לאחר סיום הליך ההוכחות.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

61. כל מהותה של התביעה שלפנינו היא טענת הנתבעת כי התובעת הפרה את חובת הגילוי, ובהתאם לכך נשללה תביעתה. בפני הנתבעת היו כל המסמכים הרפואיים, לרבות הפניות התובעת ל-MRI על ידי הרופאים אותם ביקשה הנתבעת לזמן לאחר סיום דיון ההוכחות. אין ספק כי במסמכים אלו אין כל פירוט ו/או הסבר ו/או אמירה ולפיה התובעת חייבת לבצע את הבדיקה, אותה טרם ביצעה וכי עלולות להיות לכך השלכות משמעותיות על בריאותה.
62. הנתבעת העבירה לנתבעת שאלון ארוך ומפורט ובין היתר ביקשה לשאול כך: **"מה הסיבה שבגינה הופנית לביצוע בדיקות אלו?"**. בית הדין בהחלטת כב' הרשמת חבקיין (כתוארה באותו מועד), מיום 19.9.21, צמצם את היקף השאלון. הנתבעת לא פנתה בכל הליך, לרבות בקשה ו/או ערעור על החלטתו של בית הדין בעניין השאלון ואף לא התנייחה לכך במסגרת סיכומיה. גם טענות התובעת, לפיהן היא לא ידעה ולא יכולה היתה לדעת על ראשיתה של המחלה עת הצטרפה לביטוח אצלה הנתבעת, היו ידועות לנתבעת.
63. בנסיבות אלו, קיים קושי לקבל את טענת הנתבעת לפיה היא הופתעה מתשובת התובעת, באשר לעובדה שלא הוסבר לה הצורך בבדיקת MRI. לפיכך נקבע כי מלוא המידע היתה ברשות הנתבעת עוד במועד הגשת כתב ההגנה – והיא צריכה היתה לזמן את הרופאים לדיון ההוכחות.
64. נזכיר כי על פי הוראות הדין וההלכה הפסיקה, בעל דין נדרש להגיש ראיותיו כמקשה אחת וחריגה מן הכללית אפשרית, בהתאם לשקול דעתו של בית המשפט, כאשר עליו להתחשב, בין היתר, בשלב בו נמצא החליף, כמו גם בשאלה אם המבקש ידע או צריך היה לדעת על ראיותיו של יריבו.
65. משנשללה טענת הנתבעת ולפיה היא "הופתעה" מתשובת התובעת במסגרת חקירתה ולפיה התובעת לא קיבלה הסבר באשר לבדיקות ה-MRI, לאור כך שמלוא המידע היה בידה, עוד במועד הגשת כתב ההגנה – הרי שהנתבעת לא סיפקה כל נימוק עובדתי ו/או משפטי אחר למועד בו ביקשה להביא את רופאי התובעת לעדות, וזאת תוך מדיני הראיות והשיטה המשפטית האדברסרית במדינת ישראל.
66. לאור דברים אלו, נקבע בהחלטתנו מיום 21.6.22, כי משמלוא המידע היה ברשות הנתבעת לרבות טענת התובעת כי לא יכולה היתה לדעת על דבר המחלה, כבר במועד הגשת כתב ההגנה, "אין מדובר בנסיבות העניין, בנסיבות יוצאות

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

פ"ה 16192-02-21

- דופן, בהן ניכר כי הנתבעת הופתעה מטענות התובעת במהלך חקירתה. די בכך כדי לדחות את בקשת הנתבעת בעניין זה".
67. לאחר קביעות אלו, בחרנו להוסיף ולציין כי ספק אם הרופאים, לרבות רופאי המשפחה, יזכרו מה נאמר בשיחה מול מטופל לפני יותר מ- 5 שנים – ויתרה מכך, משקלה של עדות כזו, שנים לאחר בדיקת התובעת, שעה שהמסמכים הרפואיים, מזמן אמת, מפרטים את אשר הם מפרטים, הינו קטן ביותר.
68. נוסיף, בשולי הדברים, כי שונה המצב בעניינינו מת.א. 25068/01 קוזונשר חנה ואח' נ' סהר חברה לביטוח (פורסם בנבו), שם המבוטח, נשוא התביעה, נפטר. יתרה מכך, הנטל בעניין זה הוא על הנתבעת, אשר החזיקה במלוא המידע ורשאית היתה לזמן את רופאי הנתבעת, במסגרת חקירותיה.
69. באשר לטענת ההתיישנות, אשר הועלתה באופן כללי בלבד במסגרת כתב ההגנה מטעם הנתבעת, הרי שמכתבה של הנתבעת מיום 7.11.2019, נספח ב' לכתב התביעה/סיכומי התובעת, מדבר בעד עצמו. בנסיבות אלו הרינו לדחות את טענות הנתבעת כפי שאלו מפורטות בפסקה האחרונה לסיכומיה.
70. לסיכום –
- אנו סבורות שיש לקבל את התביעה, במלואה.
- בנסיבות אלו, על הנתבעת לשלם לתובעת את תגמוליה על פי הפוליסה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הגילוי ועד למועד התשלום בפועל.
71. כן תשלם לתובעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד, כולל מע"מ, בסך של 25,000 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 ימים מהיום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.
72. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 30 ימים ממועד המצאת פסק הדין לצדדים.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

גילי לזרי, מעסיקים

שרון שביט כפתורי,
שופטת

אסתר קופרברג, עובדים